

Svenskt Vattens tankar om det nya gränsvärdet för PFAS i dricksvatten

Sandra Strandh

28 april 2023

Vilka är Svenskt Vatten?

*Svenskt Vatten arbetar för att Sverige ska ha rent dricksvatten,
friska sjöar och hav*

- Branschorganisationen för landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag – VA-organisationerna
- Dricksvatten, avlopp, klimat, juridik, forskning, kurs- och konferensverksamhet och mycket annat...

- 1 Perfluorbutansyra (PFBA)
- 2 Perfluorpentansyra (PFPA)
- 3 Perfluorhexansyra (PFHxA)
- 4 Perfluorheptansyra (PFHpA)
- 5 Perfluoroktansyra (PFOA)
- 6 Perfluornonansyra (PFNA)
- 7 Perfluordekansyra (PFDA)
- 8 Perfluorbutansulfonsyra (PFBS)
- 9 Perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)
- 10 Perfluoroktansulfonsyra (PFOS)
- 11 Fluortelomersulfonsyra (6:2 FTS)

- 1 Perfluorbutansyra (PFBA)
- 2 Perfluorpentansyra (PFPA)
- 3 Perfluorhexansyra (PFHxA)
- 4 Perfluorheptansyra (PFHpA)
- 5 Perfluoroktansyra (PFOA)
- 6 Perfluornonansyra (PFNA)
- 7 Perfluordekansyra (PFDA)
- 8 Perfluorundekansyra (PFUnDA)
- 9 Perfluordodekansyra (PFDoDA)
- 10 Perfluortridekansyra (PFTrDA)
- 11 Perfluorbutansulfonsyra (PFBS)
- 12 Perfluorpentansulfonsyra (PFPS)
- 13 Perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)
- 14 Perfluorheptansulfonsyra (PFHpS)
- 15 Perfluoroktansulfonsyra (PFOS)
- 16 Perfluornonansulfonsyra (PFNS)
- 17 Perfluordekansulfonsyra (PFDS)
- 18 Perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)
- 19 Perfluordodekansulfonsyra (PFDoDS)
- 20 Perfluortridekansulfonsyra (PFTrDS)

Livsmedelsverkets tidigare åtgärdsgräns och PFAS i dricksvattendirektivet

Livsmedelsverkets åtgärdsgräns:

PFAS 11 – 90 ng/l

Dricksvattendirektivet:

PFAS 20 – 100 ng/l

Nya dricksvattenföreskrifter LIVSFS 2022:12

Två gränsvärden för PFAS

PFAS 4 – 4 ng/l (Efsa)

PFAS 21 – 100 ng/l (PFAS 20 + 6:2 FTS)

*Undersökning om faroanalysen visar
att det behövs*

Övergångsbestämmelse

- Dricksvattenföreskrifterna trädde i kraft 1 januari 2023
- Krav på undersökning och åtgärder för PFAS 1 januari 2026
- Krav på utredning och åtgärd om gränsvärdet överskrids
- Lång utrednings- och åtgärdstid kan accepteras

Tekniska riktlinjer 2024

”Kommissionen ska senast den 12 januari 2024 fastställa tekniska riktlinjer för analysmetoder för övervakning av per- och polyfluoralkylerade ämnen under parametern ”PFAS totalt” och ”Summan av PFAS”, inbegripet detektionsgränser, parametervärden och provtagningsfrekvens.”

Tillägg i LIVSFS 2022:12 innan 2026?

Livsmedelsverkets kartläggning från 2021

Svenskt Vattens vattenverksundersökning 2022 visar liknande resultat

Kommun/ Dricksvattenproducent	Vatten- verk	Försörjda personer	PFAS 4 (ng/l)	PFAS 11 (ng/l)	PFAS 18 (ng/l)	ΣPFAS (ng/l)	Antal analyser	År
Arvidsjaur ³	3 ³	10	28,1	30,5		30,5	1	2018
Halmstad	2	5 000	23,1-30,2	31,0-39,2		34,6-39,2	3	2019-2020
Halmstad	5	500	0,3-10,6	4,1-28,0		4,1-29,3	3	2019-2020
Karlskrona ³	6 ³	229	16,7-22,9 ⁴	22,0-25,6 ⁴		22,0-25,6 ⁴	2	2016-2018
Ljungby	11	17 000		13,2 ¹			1	2014
Norrvatten	12	650 000	5,5-5,9	12,8-13,0		12,8-13,0	3	2018-2019
Stockholm Vatten	15	560 000	4,6-6,4	8,8-10,7			3	2017-2019
Sydvatten	13	500 000	0-7,7	0-11,4	11,4	0,3-11,4	3	2018-2019
Söderhamn	7	16 000	3,3-14,3 ²	3,3-22,2 ²			15	2016-2020
Södertälje, Nykvarn	14	98 000	3,0-5,1	7,0-10,8			3	2018-2019
Uppsala	4	100 000	11,6-15,0	22,1-28,8	23,7-30,8	23,7-30,8	3	2020
Uppvidinge	9	5 000	10,3	16,7			1	2019
Uppvidinge	10	500	10,3	13,8			1	2019
Västerås	8	120 000	4,3-5,7	7,8-17,1		7,8-17,1	2	2019
Västerås	1	120 000	8,3-19,5	10,5-39,8		10,5-39,8	2	2019

Livsmedelsverket. Lindfeldt, E, Gyllenhammar, I, Strandh, S, Halldin Ankarberg, E, 2021. L 2021 nr 21: Kartläggning av per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS) i Sveriges kommunala rå- och dricksvatten. Livsmedelsverkets rapportserie. Uppsala.

Svenskt Vatten

Vilka konsekvenser får det nya gränsvärdet?

- Många dricksvattenproducenter måste vidta åtgärder för att minska PFAS-halterna
- Svårt att uppskatta kostnader på lång sikt – 6 miljarder kr?
- Konsumenterna ska inte ensam behöva ta de ekonomiska konsekvenserna av utsläpp av PFAS till vatten och miljö – statlig finansiering?
- Viktigt med lång åtgärdstid för att inte ställa orimliga krav på dricksvattenleverantörerna

Vad händer nu?

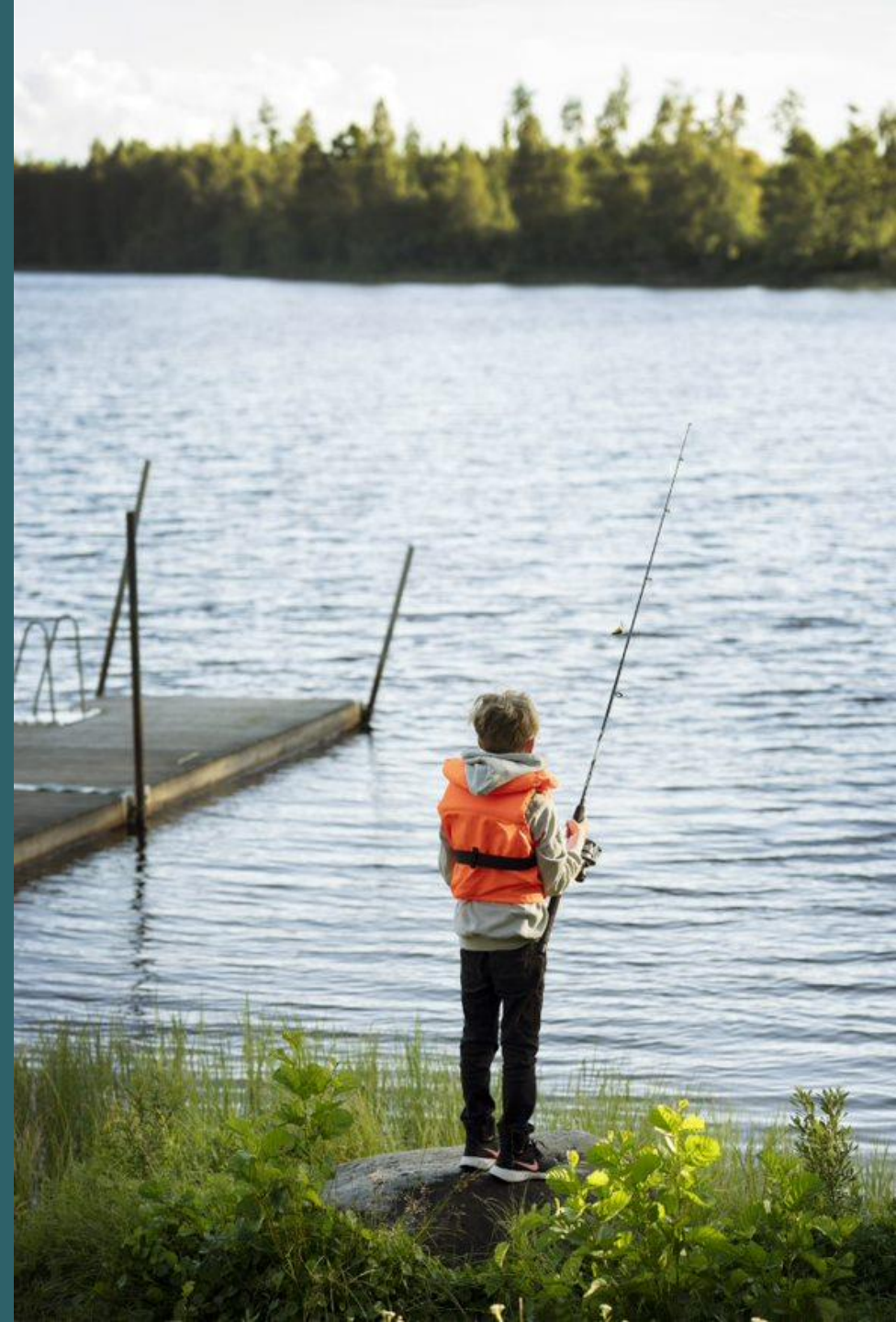
Undersökning av PFAS bör genomföras redan nu för att veta utgångsläget!

Utveckling av nya hållbara och kostnadseffektiva reningsmetoder kan behövas

Vad innebär de tekniska riktlinjerna?

Vägledning från Livsmedelsverket

Svenskt Vatten har nära samarbete med Livsmedelsverket

The background of the image is a textured, teal-colored surface that resembles water with ripples and waves. The color is a deep, muted blue-green. The texture is created with various shades of teal, giving it a sense of movement and depth.

Svenskt Vatten